

3-Authority, Continuity and Change in Islamic Law

تبيين نما فللسالما نرجح همجرت
راء رجھم لسا لالما عقلا رجف ديلجنتالو ميلقتالو
۷۰۰۲ بولمالا

4- Was the Gate of Ijtihad Closed? The Early Essays on the History of Islamic Legal

همومجھ متسا متسب لولجنا بيسه ليا
وملسا عقف خيرات لب ملجلالو رجف لالقه
مصفه ۳۳۲+۵۱، ۲۰۰۲، (رنياث: نلنن)
رنياث رجرتا درجبه اب هلسا همجرتا
تلالقه:

نآرق رف لعمالا ؤباء رء حالقه چنپ
رف لعمالا ؤباء رء حالقه ولجج و نديلا
رء حالقه تشه و عرفسآ ولسا نلوج
هس و ديلج رجھنليرولف رف لعمالا ؤباء
نديلا ولسا رف لعمالا ؤباء رء حالقه
(ديلج پلچ)

چننه:
<http://www.arts.mcgill.ca/islami/cball/lectures.html>

تليا ءالعتا عرفه رء و هرجن معاچه
نآرق ولجنا هس لاقه و (هيا ۲۰۰۵) ولجلا
ء بيجرھ هرجن تاروق لب
ؤباء ن آرق هقف: رجديلا رجله ؤام
تاروق نوقلج لئام نديلا رف لعمالا

همك رجھنن:

رنيلحسلف رجھيسه نوقلج روسفوپ
نا ابتء رجلاء ءاللا هيقه لسا لالما
رنيلحسلف لفيح لسا و ننگنشا و هلاشا
ليج رجھ هلاشا رجھم لسا عقف لسا
رجلاء لعلب اب ۲۰۰۲ هيرناث نا ءاللا
رء ءلعته رجھنليرولف و حالقه د بلتا
لشل رجھ عقف خيرات و لسا هقف لب ملجلال

لبلتا:

1- The Origins and Evolution of Islamic Law

رجھم لسا عقف تفرشيپ و رشيا ليلپ
۲۰۰۲، چيجم هلاشا تالشتا
مصفه ۳۳۲

رجھم لسا لالما عقلا ؤلشن: رجج همجرتا
۷۰۰۲ بولمالا رء هرجلقتا و

2- The Formation of Islamic Law

۲۰۰۲، رجھم لسا تعريش رجيج لالشا
مصفه ۷۱۳

بهه لپ دله نلش لک تسار رفاک نیمه
 هب لهنه هب ان نلیحیسه و عهوی [ر]ه
 نلش عهز رهها تعییش نیلجاء ناهند
 رقبه نیلوعته ناهند هب هکله دستساره
 راقه هجته عهوه دستعیش نآ تساهضه
 نهاله واللا به نلیحیسه و عهوی رگا. اه
 رسپ دلناه ان نلش عهز رهض (هقه)
 ؟تسا رهلچ (هیکه) نلملسه هب وچان
 دحیسه خسلپ کزنه ان نآ رة لجنیا
 دلنرحمن ره لک هه.

رقبه ان (نآ رة =) بلنک نیا ه
 هکله اه دهیلتسرف و رف هتبه
 ... تسا نآ ان رشیپ رهلولتک دیه
 دهلتسرف و رف الی هجنا رقبه ب رسپ
 رهلوسمه ان و نه ررهه نلآ نیب
 به رواب نهچ ... نه ررهه نیب نلآ
 و نلیحیسه دلنلملسه لمش ان واللا
 راقه رنشه هه و تعییش (نلی عهوی
 لمتت تساهضه الی رگا و هیهه
 «اه ره راقه تنه رهی ان لمش همه
 (۸۳\۱\لمه).

هس نیا بلنک عهز نیلچ لناه الی له
 رقلک (هقه) نیباله هدهمه هس لک تنه
 ان تساهضه تنه به هک رهلچ دهه
 هه بهه لپ. دلنرحمن ررهه عهز (هقه) نهاله
 له لک لک رهله عهوی و نلیحیسه دلناه

نلسپرجه هه بجمعه رتاله لک لناه الی
 ان تارمه هکله اه «عهوی نههچ
 هب» «تسا لناه الی هکله نآ اه هک لناه
 (رکله) رهه ناهند هب [ر]ه لمسه
 دله ره ههه ان آ رة!؟ دلنمش ره لسهته

اه ان تارمه له هک رتاله هب
 اه رهه و همنه دن آ اه هکله
 هک رخابه لپ هک دهیلتسرف و رف
 رواب نآ هلیسه دلناه هب (الی) هیلست
 نیا و دلنرحمن ررهه ررهه نلی عهوی
 ناللمشاه) رلجا و رواب رللمه
 الی بلنک نیلچ هکله هب (نآ رة لک
 هه نآ ب و هله هه پس نآ هب هک
 هله) «دلنرحمن ررهه ررهه دلناه
 (۵\۳۳).

هب (۵) هله هه هه ۳۳ هی آ اه نآ رة
 ان [ر] رسیه الی هک دیه ره نلیحیسه
 دلنک لیلیت ان [ر] رسهه تبه لک
 «رهه و همنه» لک هک رانک ان لجنیا و
 دلنرحمن لیلیت ان تارمه.

هجنا رقبه لیل لجنیا له ه
 دستسا دهلتسرف و رف نآ اه الی
 هجنا رقبه هک رنلک و دلنک ررهه
 دلنرحمن ررهه دهلتسرف و رف الی
 (۷۳\۱\لمه) «دلنک هلنک نلآ

دلش رتشييا تغالضه رسه نيا هلنيا له
 دياواه ره آ نالميا هل رچالس رده
 زلمنا هب دليتسه تنسه هل رچاله ره
 هچ هل دليال له دليهنه رچينه
 (۶۳\۱ دلنا) «دلييغ رده»

تيعهنمه رچي تسمه نيا ره
 نرسه هب وچال لهه شه (تسه)
 هل رده لانه رنجي (همض) بايه
 ان زلمنا هنجيغ ولجنا لسه ناللمسه
 ره ولجنايه . ههشه هلهشه دلنه رده
 رچي (۵) ههله هوسه (۱۶-۰۶) تليا
 لانه (لهشه ديه نهله) رچيه ههشه
 زا ديل ناللمسه نآ بجهه هب هل دلش
 دلنه رده ههله لهله لهته ره لمة دبايه
 ههله ههشه [وهله] نآ هل تنسا بالبه
 ههله هوسه ره بايه ههله ره رچلوه ره
 ره لههته زا هينيه ههله ههشه ههله
 تيلاره (ره) بههله رده الالههاله رشه
 دلنه رده

هب ديلنا لههته نيا دههجه نيا له
 زا لهله رشه رچي رچي لاله نالنه
 ههله ههله ره (ره) بههله رهله ههله
 رشه ههله كاله نيمه رده هل اچ دههشه
 رچناليه رچي نالنه هب دل رهله رچي
 تنسه بههله رچي نالنه هب نينا ره رجه
 ردهلهله دلنياره ردهشه زا لههته لههته نيا
 رهله ههله نآ رهله هل ره رده تيلاره

هب الیه هچنآ هلیسه هب (نآهه ههله ره
 دلنه رده ره دهتنسا ههلهسه ره رده
 دلنه الیه زا رده ره ره رهسه ههله
 (۰۵ - ۶۳ دنلمه) «تسهه رچي»

ههقه ههلهه ره (ره) ههله

زا رههشه ههله ههله ههله نآهه هچ رده
 ده الیه ره رچي رچي ره ان ناللمسه ههقه
 هب (ره) بههله هل تنسا نآ ردهله لههشه
 نيا . ههله تنسه نيا ره تهله لههته
 هب تنسه نآهه ههله شه ره رهلهته
 هب لهه ره رهله بايه نرسه ههلهسه
 ههله ره . دلنه ره الیه رهله له رهلهه
 : ههله رهله رهله ههله دهلهه شه ههله
 ره لههته نالنه تهلهه لههلهه ره
 رده ره ره رهلهه رهلهه رهلهه رهلهه
 رهلهه نآ ره لهلهه دهلهه ره رهلهه
 رده رهلهه هل رهلهه رهلهه رهلهه
 (۷۳\۱ رهلهه) «دلنه رده»

ره دهلهه بههله نآهه ههله دههله ره
 هب ره ره ههلهه رهلههله رهلههله رهلهه
 زا بههله رهلهه تهلهه شه هب تنسه رهلهه
 رهلهه ره:

([ره] بههله رهلهه) ههله زا
 نهلهه دهلهه رهلهه رهلهه رهلهه
 رهلهه رهلهه رهلهه رهلهه رهلهه نآ ره
 (۱۲\۱ رهلهه) «تنسه رهلهه»

نائمه هب .لذاه ح سفیحة ان نلشسلقه
 و تلیفیحة زینچ بابا ه تلخلفه
 تالما فا حلفه ه دلش لی درلیفله
 رگیه هره نلیه ه - حوقه هیلفه دنآیه
 ه ح رلیپ دلعه رلقه ؤلیقه معسفا ه -
 تسخا پ دستا هلش هتخلنش بآفا نائمه
 دنآیه رلقا لاصه راب هیلفه نیا رقبه
 دلل رلقا رقبه سا ه .تسا و نلما لمرش ه
 ه دلش ل (لیز) دلعه رلقا ه ه
 هنه حرقه نالما و نله ح راننه
 ثقبه وه ه .مهش رعب ب رقافا لی لخص
 ه (ح) بهلی ح هینآ دلل نلیه سا
 ح ح ه ه ه ه و کلا ح نائمه
 ثقبه ه ه وه .لنش ه ح تنلیه
 [وه ه سا] لمرش ه نیا (لقا) تیاه
 ثقبه ل ح راننه ه مهش لمله دلل
 (رلقه) عجمه ته ل و حوش سا
 دلل هملخ .

حس هیلفه نیبیه

وهفه فا ححس هیلفه حوقه هیجه
 لیلت هره ح (راهیا االن) رارلا
 نیدل .هیه ح همشچس ده حلمجا
 ولما هلا و رلیسب دوکلسا نیه ح رنعه
 ححس ان نیبیه نلیه لیلت هره نینایه
 تسا رلققا رلما نیا زینچمه ه ح
 ه رقه ان نلیه نیا لونه ه وکلسا ح

درحنج نیهله و راله نینایه ه ه ح
 ه رنینایه المدا و حوه ه بتشی
 رقته دشاره و رماله وچاه فا رصمض
 رگیه ه دهیه (هعفش رقه) هعفش دهق
 نیا رشتس .لنتخا پچه ردهل رلیسه
 فا دلد و ن ه تسنا هره لونه نینایه
 ه رنیشلج ردها ل لفلخ نیا رده
 ه مهش اجا و ولجنا (لدخ)

(نآیه) رآیه لبتدا

درحششترعه بسه ه دنآیه
 هه ان حوقه وبلنه تکل و تیجه
 رفسله لالما فا .لناره نیمسختا
 رویلد لدخ عجمه تلبا (رلیفایه)
 نیا ه نیقی و نلتسه ح دستا هلش رخره
 وکل رشح مسجت نآیه ح تسا ه
 ه رنیقی ره ه نآیه ح نیا .تسالخ
 نیتن رده فا رحر رگنایلما نائمه
 لهه فا دهش ح هتخلنش لدخ تلفه
 تلدهمه ح تسینا هجینا نیا و نلتسه
 راب ح هنه نآ دلش رعلقه ه نآ
 .تسا هلش هتخلنش لاهس فا لعه ته
 لیلت رینلیر ل ره ه نیا فا هتشد
 ریلش شخ لی رشتلرته ح تسا هلش
 سفیحة لی شههله تسا نلحه نآ فا
 هره ح ره نلمه لقیه بدلش هلش
 بست ح هلش هتفغ نلیحیسه و نلیهوهی

تسا زخمه (شیلک) سا، ۴۴مه ۴۴مه
هز چاله ۴۴، ۴۴میش هتفخ زک هب خوسا ۴۴
ببلکه هجیتا. دنا هتفخ (سالیق) ۴۴مه
ره هب شیه لایا هز تسا زینچ
ان ره لایا هزله هب تنس ۴۴ سلا
نآ زا سالیق تیجه هز دنه ۴۴ه ره لیکشتا
هجه چیه هب خورگی دهیگر ره همشچره
مُلبه [۴] دنا خوسا ان ره لایا دنا هتفخ
(سلا) هینه نهچ نآ ره هز لایا شص
هگر ره تنس اما دنا نآ زا هتفخ ۴۴ تنس
دایما خوسا ان نآ ره دنا هتفخ

زله دهلیپ ل هز دهیگر هتفخ ملتخا
هب دنا هلمه (سورخ) زدهیگر
۴۴ نآ ره خوسا زدهیگر لایا تیجه هلمه
زا ره هگر. ۴۴میش ره هینه تنس
لایا هز هتفخ زدهیگر نیا زا تیجه لایا
ان هتفه تنس ۴۴ نآ ره دنا هتفخ هلمه
هز هلا لایا زدهیگر لایا دنا خوسا
زینچ گامها هزله دنا ره ره ره ره لایا
۴۴، زدهیگر (سلا) دهلیپ نآ ره ۴۴ ره خوسا
هز ره لایا زدهیگر لایا هلمه هلمه هلمه
زدهیگر لایا هتفخ ره ره ره ره ره ره
دهیگر ره ره ره ره ره ره ره ره ره ره
لی هیا زدهیگر لایا هلمه هلمه هلمه
هب ۴۴. دنا ان هلمه هلمه تیجه دنا
زا لایا هلمه (زینقی) ره لایا هلمه لایا

(سلا) دهلیپ ره هتفخ لایا هلمه
۴۴میش ره نآ ره خوسا زدهیگر

هتفخ زدهیگر لایا هلمه دهیگر زدهیگر
تیجه هلمه دنا تنس لایا نآ ره خوسا زدهیگر
نآ ان خوسا زدهیگر (سلا) دهلیپ زدهیگر
نیا [هز لایا زدهیگر لایا] دنا هز
دهلیپ هز تسا زدهیگر زدهیگر ۴۴ زدهیگر
هز زدهیگر زدهیگر هب تنس هتفخ (سلا)
زینچ هب وادفا ۴۴ نلشیا هزله لایا دنا
زدهیگر زا [زدهیگر نآ ره خوسا] ره لایا
هز هلمه هتفخ و لایا هتفخ زدهیگر لایا
نیا ان لایا شص سلا هز دهیگر. دنا
ره لایا هتفخ هلمه هلمه هلمه هلمه هلمه
هلمه ۴۴ نآ ره هلمه [هز هتفخ زدهیگر] ۴۴
۴۴ دنا تنس (تیجه) ره ان یقی هتفه تنس
لایا زا نلشیا هلمه نلشیا هلمه هلمه لایا
ان زدهیگر دنا هتفخ ره دنا هتفخ هلمه
لایا زدهیگر لایا لایا زدهیگر ۴۴. دنا خوسا
نیا زدهیگر لایا هتفخ ۴۴ دنا هز ان
خوسا زدهیگر زدهیگر دهیگر زدهیگر
دهتفخ زدهیگر لایا. دنا ان [نآ ره] زدهیگر
لایا هلمه هلمه هلمه هلمه زدهیگر لایا
۴۴میش ره لایا دنا هتفخ هلمه
هلمه لایا زدهیگر لایا زدهیگر لایا
هلمه دنا تنس ۴۴ ره لایا زدهیگر
نیا لایا دنا هتفخ ره لایا هلمه هلمه هلمه

دراوا رقبه هب و ن آية دلاقره لآ
دلنخ خوسا ن يتاهته تنس

بختته رهقه شهلبه و ن آية

شعب رلحا بيسه دنيشيپ بالله
هز رهعب دلاقره هال ان ن آية رقبه رهقه
مهزه نية لآ رهقه هيلخ ن آ و
رهالعه دهعبه نيا ل. هب له رهه
نيره لآ رهعبه تسب و رهلخ رهوشه لآ
و ن آية رشقا ن رهه لغته رهقه مهلفه
نيره رهغه ل و نيره هتسب. دناه هب هغه
ره هب سحنه و ره لرتبا هيلخ دلوا
ه. هب (٠٦٧١٨٨٣١٩: ٩) رهله

هليلقه سب و: رهله شهلبه هيلخ
هز دلنخ هب هيله له هب ان رهيلخ هيلخ
لصا ره نايته هب (ن آية) نته ن آ و
اچ دتسا هله لالسا (ره بختي كا) رلا
ل هيا ره رهيه (هوه) ره و هز
تليا هب لونه هز ن آ ره لسا نه ب رهاملعه
و ولد له ايته هب رهيه نه ب هك رهيه
(راون بلبسا) شاه نه ولاننه رهله
رهيه نينه نه ب. تسيه نه مه
ن الذا هابه و تليا رهعه دره لسا
رهه آ (نهه) رهقه رهه دلوا راه نه
له نيا هه هتبا. هب له اخن نشه
به تليه رهه تلنشه به له هشه

و ن آية ن آ ره ره تلنشه رهعه لالسا
هله هجيتا و دهه له اخن يتاهته تنس
دنيا به هه هه. هب له اخن رهه و خوسا هب
(له مهه) گامعه لآ رهبا هه تشلخ
يتاهته تنس و ن آية رهعه نايته هب
تهله له ن آ رهقه و دلنه هب هله هتف يدي
تهله ليل دلنشه هتشاء ان رهيه
له دلنشه هتشاء هه ان خوسا
دهليلقه نيا ليلته و ليه نيره هتف يدي
هيه) تهله به هه ليلته رهيه ليلته
(ره) بهليل ناره و ره رهه (تهله
و رهعه هه نه ره. ليلته ره رهته
هه تسا هبه رهه (٠٨١) هيا هله نيا
هله ره نه ره:

هز رهله نه: له رهقه له شه به
رهه لهس ايه رهه ان له شه رهيه
ل) هتسيلته رهه هب دهه رهاله
و هله و ره رهه ان ن آ رهيه
دلنخ تسيه نالعه نه

نيا هه دناه ره لهه لهقه ن آ رهيه
رهه رهيه» لهه رهه لهسه هيا
رهله ن آ. تسا هله خوسا «تسيه شهه
شه ن آيه و نالعه نه و نيلاله هه
رهه (٠٨١) هيا رهه دناه لهه هه
لهيه نيا هه هله هتشلنپ رهسه هبه
رهبا هه بلله نيا به تسا رهشه

دلش رجه رسختا هب ان هقفة «هیللا سامعا» هک
 بجمه دن آغا رخشب ره زنتفغ هدیکن
 دلهاض رجه هقفة ولغفا رلا ندیه بیسآ
 هنیده هب (س) بهیلی هک ره لگنه .دلش
 کت دلش ساکن هقب قورس هک تبحلوه
 دله (ریش) ریشختا ان هقفة رلا سامعا
 هک (تلیزنج) لهشخب نیا زا رخب هچغ
 هک لئا دنااملش نلی نیا رگیه ردله لجه
 هب لهیه (هقفة) نیناوه [هقب قورس] لجنیا
 دت ماله دوشه ده زور ره دحلنه
 سامعا .دلش ماله هب هک و چاهه
 هکاه دله دن لجه دنیه لخص هب هک ردهیللا
 هک همه دله بهیه هک ماله هک (لسن)
 هچنآ دهجیتا هک .دلش تیبته هقب قورس
 دلش ساکن هقب قورس زا لجه هنیده هک
 راقه رسوب هک ره هک نیا هک هک دلی
 تلیآ رلا دلخیک تیبته هک هک .هک
 دهش هتفغ هچ ره دتمسقا نیا هک نآیه
 هک به دله هک رجه رلا هک

**رایسه هک رخلعته رایاه هک رجه دلش
 رجه**

لی سفلتزه رایاه هک له هیقه هک ره لگنه
 زا هک به هک دلش ره هک هک رخلعته
 هک دله هک رله هک رخلسری تیبحه
 ان رجه رگیه تیبعه هک رجه تیبعه
 رقبه [للهلست لخلعتا] تمشا رجه هک
 تیبعه له هک ان رایاه دناولته هک

[هک هچ] دتسا رجه سامعا سامعه هک
 بالخص هک ره رخلع له ان بهک دناولته
 هک هک رجه رجه نلشیا هک هک راقه
 رتیعهه زنتفغ هک هک له [بالخص] نیا
 [سامعا رسد باده] لئا رسد هک هک
 تیعهه هک هک نلن هک لجنیا هک هک
 هک نلن هک له له تسانحهه [لهیاش =]
 هک لئا رجه هک دنا رجه رخلته تیعهه
 دلی لهقه اننا دناوه رجه هک دنا رجه
 هک رخلع لهیاش هک ان رشیض رخله
 زحمته (رآیه رجه) رجه رخلیک
 نلن زا رجه تخلش دنیا له له .دلش
 هک لجه له سامعا بلبسا هک رجه
 دناوه رجه نآیه زنته (رخلع) هک
 رجه دلش هک دلش رجه نآیه دناوه
 هک دناوه هک لجه هک رجه هک هک
 رخلته تیبعه اننا دهش رسوب
 رجه هک نیا رقبه تلیآ بسه هک دلی
 رخله تلیآ هک هک نلمه لقیه دناوه
 راقه هک هک رجه تلیآ هک هک دلی
 رجه تلیآ زا اوله به نلیه هک هک
 لئا دلی سامعا رخلته تلیآ دناوه له
 بیسقا دنیشی تلیآ لهک هک لجه
 رجه هک نیا زا هک هک دناوه
 تسان (۲) اوله قورس رجه رجه هک

۱۰۰. ۱. نآیة دتیلو، ۲. تنس ردله همشچیه
۳. رخی ردله دلایتره تنس دتقیقه ۴.
۵. هذ دلا لشل (رچوقه) رچوقه شلجه
تلیا ۶. رتیه هذ ۷. نآیة رچیه نالی
نیه ۸. دهمش انلی نآ لمجه لی دبلشته
همشچیه نآیة زا رشلجه هم ذل رال
هذ تنسا ریلشل رلا تنشا ۹. نیا ۱۰. پیج
رچیه دلیچ رالع رآیة فتفلی لی هی آیه
پیخ) هوبه هیقب و رچیه رخی هذ ۱۱. ۱۲.
۱۳. دلایتره هی آ رکی. دلنسه (رچیه
پهل ۱۴. ۱۵. لشل ۱۶. عض رخل رقیس
دلن ۱۷. نلمه ۱۸. ۱۹. لشل هتشا ریلعه
هذ رچی رلعه هذ دلایتره هی آ نیمه
تاما، نیا دتسا تلیا رچی رالع دبلشه
تلیا زا رچه رچی دچی، تلبه هذ. دلن
هتشا رتیه رچمسخه تنسا نلمه
رلاب ردلیفه دلغفا دلایتره هذ لشل
لیلیت. لشل هم هی آیه رخل رلعه
رچی لهسوت هی آ رکی (ریاقتسا) رسالی
رلبتا رتیه نهمسخه نآ هذ دتلیا
نیقی فچ، هذ هذ لشل رچیه رخل
۲۰. نهمسخه نیا نچه لاه دلیس دلهاض
دلایتره رچیه نآیة رخلنشلین فنیه
رچی شیله رکی رلش هذ ان نآ تنس
د(ردلیت) رتیبتا نینچ فچیتا. دله رچ نلش
رچی کا» رهوشه هذ همه لاله رچی شیله
تنسا «اولسا» رچی رچی کا

۱. رخل دلایتره نآ رلیس تیعه
۲. هذ رلی رلنل رفسه دلن رخلسه
۳. دللی رسخه رلهالنه هذ رچی هذ
۴. دلش ۵. ۶. تنس رسیس. دلن رچی
دلایتره رقبه هذ ۷. پیج همسخه ل تنسا
۸. اولسا همسخه رخل رلنل رچی رآیة
نیا ۹. ۱۰. رچی (رچوقه) رچی رلیعه
تلا رچی رخی و فکاا تنش رقیله
هذ رچی نیمه هذ. دلنل وایه هذ ۱۱.
۱۲. ۱۳. اولسا ان تالسه نلیه لشل دلایتره
۱۴. رچی ان رلا پیچ رلیه لشل رچی
بالش هی رخت رلاب رخلعه هیجه ۱۵. همش
رخلتمجا رفته تالیت زا رچی همشچ لی
نتخلسه رفسه ۱۶. ۱۷. نآ رچی نآ
۱۸. ۱۹. تنس ۲۰. رلش رشتیه نآ نلمسه
۲۱. ۲۲. اولسا هذ [رچی] هذ نیا نییعه لیجنیا
رلیه لشل [ولت تالسه] نلیه رچی ۲۳. ۲۴.
۲۵. رخلته [رخل تالسه] رلسه همیا
۲۶. تنس نیا رچی هذ. تنسا هذ تالسه
۲۷. رآیة (رلهه) تلخه رلسا
۲۸. رلیه لشل رچی هذ ۲۹. رچی رچی
رلنا رفسه دلن تسه رشیله رفسه
لشل رچی وایه نآ

تنس تیعه و ربلش

شله نیا ولت رال رچی هذ
هذ دله پییعه ان تیقه نیا دلایتره

د(س) بیهلی قور، لجايش زار و دشنه ز
دلش لچه زور و سخ.

هوف تيمما نيبي زار ب شمله ،
زاري و راهلا لسا و زاري ناينه ب دن آية
ناينه ب ا ب ايش نلمس و حلقه لجايش
رتس ز لوقه لحسوة حل دن زره حه دنمنا
له حل رملنا آ . دلش (هيحت) دنممه
لناله ا ب ايش المتبا ، دن آية دهاه ديه
رفعه رها ز لومتعا نا دلسد و بيش
زنله و دلسد . (۶۲ - ۳۳ ا لحن) دن زره
دلنه حل ناله لقا دنيله ب دن لملسه حل
ايسا (س) بيهلي ب دلسد نا زار ب
دنجيتا ، ديلمنا و ا ب ايش دنمنا
ب حل زار ، ده بق قورس ۶۱۷ هيا
ده حل زره جيحت ب ايش لعه شه تهر
رچ تبعقه و ، دن نا زار سپ . دلش لارن
۱۶۰۶۸ و دلسا ۶۳۱ تليا ، رچ ،
رقلعه ره ب ب ايش و لجايش (ه لاله
دلش و ا ب .

ب ايش رجيولته هيحت نيا نا لوقه
۱۶۰۶۸) هيا نيا خا حل دن زره و لنتسا
زار ب لقا ، ب رلقة تليا خساك (ه لاله
ب دخن نيا (رقلعه) رملقه هيحت
ا نا نلمس حل دنلش لسفته رچ بچ
ده لکه نيا رقبه دنله زره «جيولته ه لکه»
تلد زاري نيه نا زار ب نا آية

زار ب ، ب ا رجه ده لیس و نيد ب دنه
و دلسه ره (و ل) ويله حل دنه ناينه
و دن لسلحه نيته متسج ب نا زاري . دلش
رلحا رشقا نا آية شاهين لقا ، حل رجه
و زار ب لقا ب زار ب لقا ، دنمنا ، دنه
تسا (۸۸۶۱ : ۹) نمصا لقا

نلمه قهيش

رتس هيا لقا ب دنلش ايا نلمس
بللخ ب ا لقا و ده بچ ره شنلنا ب و
هيه ب دجهش و لاله سكاك رجه ب
زه قلیقه ب . دن زره شن زره دن آية
نايسفه نيه و رقه رتس نا زار ب هيا لقا
ب شيله ا تنس و هيا ب هيا ا نا آية
دلناه ، راقه رجه ب ده شه شيله .

ب رالقه ز لجا ، مينا دبيتا نيد ب
رضين لوج مينا لمتسه دنخته و لاله
زار ب رلا ب رشا مچه حل مينا زره شه
مچه راهل زاري . تسا مچه و و نا زره دن ز
مه نا زار آية ولي زار ، تسخ هيا لقا ،
ليلخا و هي نجه ده چر ب زاري ترمه ب
و دلسا (تبعقه) هنيشي ب هجهت ل نا
و ملسا حل تسا ب رده هنيشي نا
دن يا بلن . مينا ره لقا نا ، ب نيتسخا
(نالزلد - زره) زره لقا نا رقيه زار ،
ب مچه رجه لمتجا و رده لقا دن اهلية
ز لوج ب رجه و لمتها تليل ، رملخه

رحلہ دعاویہ حلالہ زایہ لیکامہ نیا تخیلش
 بلنچ زانجا نیا بلنچ. بلنچہ تروخ
 لیکنش ان رحبش نومتہ حہ روجہ
 رحہ ٹنیشیا حہ رحلہ اعد لک، دنہ، رحہ
 ہر آہہ لہ لیل، دنہ، رحہ لیکنش ان
 - رقیقہ لکھا ٹیلخہ رحی لکھا ٹجیتہ لہ دنہ
 حہ لکھا رحلہ چلپ رحی و عہ لہ رحلمتجا
 تنس نیا رے و نآرے رسلسا ہر لکلا
 «تسا ہلش رحیہ لیل»

(F. Rahman: "Towards Reformulating
 the (the) theobology of Islamic Law" in
 New York University Journal of
 international law and politics 12 (1979).

لنیا رے حہ عہش رحلہ اتسا نلحمہ
 لیسب ہل نیا لہ رحلہ دعاویہ لہ لبتسا
 ہی، نلحمہ. تسا (رحیہ ریخہ) رنہ
 لکشا رحہ شیہ ان تحقیقہ نیا دلہا نیا
 شیہ دللکہ و فالہا زا نآرے حہ
 لیا رے تحقیقہ نیا و لیلہ رحہ نلحمہ
 رنہ) تینہ نیا نلنلس لالہ ہر،
 ہر نیا ہر ہر لہ. لکلا رحمہ (نہ)
 عہمہ تینہ، زا حہ رحلہ لیلکہ رفلتسا
 ہر عہش لملکہ لکشا نیا لیل، عہش رلن
 رقیقہ و رحلہ لیلکہ نآ لکشا ہر لہ ہر
 عہش ہلش لیل.

ہر [عہ لہ] حہ لکھا [حہ لہ] حہ لکھا
 عہش رحلہ لکھا و رحلہ عہ لکھا
 لکھا ہر لکھا رلکھا شیہ، ان رحیہ لکھا
 تلیا نیا رحلہ لکھا (رحلہ لکھا)
 زا رحلہ لکھا ہر لہ عہ رحہ لکھا
 عہش لکھا «رحیہ لکھا» لکھا
 ہر دنہ عہ تیلہ لکھا حہ، نلنلس
 ہر رحمہ ریخہ رحلمتجا رحی حہ لکھا
 لکھا ہر. دنہ، رحہ لیکنش ان
 رحلمتجا نیا نلیہ ہر لکھا نلحمہ
 و لکھا لکھا، دنہ لکھا رحیہ ہر
 رحیہ لکھا رحلہ لکھا حہ لکھا
 دنہ لکھا و لکھا ہر لکھا (رحیہ لکھا)
 تہ لکھا حہ دنہ عہ رحلہ لکھا
 نیا لکھا رحیہ لکھا، رحلہ لکھا
 رحیہ لکھا ہر لکھا و لکھا ہر تیلہ
 لکھا ہر، لکھا لکھا لکھا رحمہ ریخہ
 لکھا ہر لکھا لکھا لکھا ہر لکھا
 لکھا لکھا لکھا لکھا ہر لکھا

نلحمہ عہ لکھا

زا رحلہ دعاویہ لکھا لکھا
 لکھا لکھا، دنہ و نآرے لکھا
 نیا رحلمتجا لکھا ہر لکھا لکھا
 رحلہ نآرے لکھا ہر لکھا لکھا
 لکھا لکھا لکھا لکھا و لکھا
 لکھا لکھا لکھا لکھا لکھا

تالخطا زا رشانگ، ۷۷ مسرجه لخطا هب
زا لوتن و هه زج زجگنهمسری رجا بقا هقفة
لقتا تنس له ا وبلنه و تالخطا و لجه لگی،
وبلنه هب تلفذ لی لمع زج، زا و هه زج
زا رش، نیا و تنسا هه زج هجیتا رعیث
۷۷ زجگنجه لجه و سفله رجه رقتعه زجی
ا و کلسا نلهج زا رجه رشخ هب تنسا
ا تالخطا زج! زج آ. دلشبل هتشدان لخطا،
زلکشه هه زج تنبس و کلسا و نآی هب
دلش زجما لجهیا.

هعیث نآبقا هقفة وبلنه زا زج خب
زیبلا بلهقة «نآبقا هقفة»: زا دلنقر لجه
رجه نقرعا بنذ: (رقه هه ۳۷۵) زجلزول
(رقه هه ۳۲۸): ا هلقه لخطك «نآبقا هقفة»
«نآبقا ولجرا نیه ا ب رجه نلیبا هذیج»
هالسه: (رقه هه ۳۶۶): رجه لیبی ا رسلقه
هه زج لخطك «ولجرا کما تلآ رجا اولوفا کما
لمعه «نآبقا هقفة»: (همه زلی نآی: ۹)
زج نی.

۶. ولجرا تلآ ا ا سع۲

زجلو قفة: تنسا زجهله خالق هه نلسینا
نآی هب دلانتهف بیذی زج زجه ا و زخالیه و هه
هه زج رجه هقفة زج ا هتعه لب هی ا لسخلی

زج ا تلآ زج ا لجه رجه مسخ هه
زج ا هه لادیه رجه هقفة و رجه هقفة ولجرا
تنبس هب ببیثنا و زایف و هه ا لکن هه زج

له لب زج هب دلان زجه ا هه زا ت هلقته لآه
هه زجه ا هه. له هه رجه ا یه ا لتسا هه
دس ا لیتضا، زج ا یه نلیب زجی نلشی ا ب
زج کلسا نلیب نآ ا هه نآ لث هه هه هه لآ
لی? [دلش له ا یخ هج] دتسینا تنسه هه
هنم زج زجه ده لعه زجلین، ناللمسه هه زجیا
رجه ا نلش هه ا هج رجه لسا ت هه لکشه
رجه ل زج ا یه زج ا یه هه زج ا هه هه دلنن زجه
زیبیتا [ت هه لکشه نآ زج ا ب] ا هج ا لجه
زیب زج زج ا ب نلمص هه زجیا? تنسا هه لثنا
هه ا لث زجما لیتضا، رجه زج لجه لجه لجه
زج ا ل هه دلشبل لیا، نیا هب تنسا زجه لجه
رجه لثش رشه زجی زیبیتا، زج رشیا لجه
زج ا ل هه ا هتشی د رجه هت نآ هه هه لجه
لجه رجه لثش رشه زجی زیبیتا هه نآ
تسا رجه هقفة.

خالقه رسرجه و لخطا

زجگن هیمسری ۱.

هجیتا لب «نآی و هقفة» خالق هه نلسینا
زج اه هتسگ رشه هتج و رشخ هه ا هنیثین هب
هه زج ا رجه کلسا رجه هقفة و هقفة هنیب هه هه
هه هه هتسگ تلج کلسا زا تنسیل رجه لجه
زج لجه لادی، زا و هه زج زج ا هه هه
دلشبل ولله ا نابلج هه و به ا نه ب لیا

لهلبنتسا نأ غا وللا حلا هبيخه و رائه
 درشخز (تسا زيا غا رشيا دهمشحه
 رخلدلمحه .۲۱) دن آيقا وعلد رف نلهبلا
 لسكلا علد هب (۵۵۲۱: ۹) رخلدلمش
 تليا حربه زب هلابد .عاه رخايتدا
 درغزيا) دنا هره هيا لسكلا وللا
 رفهعه هلابد زبلمحه .(۱۲۱) دنلمه
 هيا لسكلا رشيا (۳۳۵: ۹) رعبعا زبا هب
 تليا ناهد هب ا هيا لسكلا لرعي
 لمعا زبلمحه .تسا هره عيسفة رهقه
 رهلبجا» عيسفة (۱۷۲: ۹) رهلبقة
 ا هيا راهه علد «ن آيقا وللا
 رخلدلمحه أيقا .عهمن رهقه عيسفة
 بهلعه رهعش نلههؤن آية غا تفرعه
 همه دهمز هيسفة هره ريلنبه
 دتلبيا) تساهره وللا تليا ا ن آية
 له بلغا هب .(۷۵) دن رش ۵۸۶۱ سال
 هب وللا تليا هجه هنيه عهچنأ
 زب رخلدلمه دتسا رهحيه نه تقيقه
 رهه غا هه تساه هيا راهه رخلدلمش
 تليا ا هيهقتسه
 رخلدلمعه تليا لونها همه به نهفأ
 ولوچرخي ا وللا تليا هه تسه
 و لهه هه نلنچ دلتزه زبعه ن آية
 ناينا: دله رف (د) رخلدلمه زبمه
 دله رف هه و لنبه هه لعلأ ن آيقا
 هه رخلدلمه هه و دلتها هه نشه هه

هب ا ن آيقا رهه زيا غا .عاه رخلدلمه
 .عاه تبسنا زهههه هه هه رشك رخلدلمه
 علد هب نهله هئا زببسنا عه لنبه
 زيا رخلدلمه ت هه تساه دلتها وللا
 هلمج غا) رهوشه هه لايه ناهد هب
 زبيلارغه هه (۵۰۵: ۹) رهه دلههه
 لوچلت رهه هه رشه رلقا (۳۰۲: ۹) رخلدلمه
 غا) دلتزه هه رشه ناهد زبمه ل زبنا
 «وللا رف هيا هه لمسخا عيسفة» هلمج
 رهه رف ريلعلا دلفش» دنلميلس زب رلقه
 زب هلابد «رلننتا نه هيا هه لمسخا
 رف هيا هه» (۷۷۸: ۹) رخلدلمه
 «وللا رف هيا هه لمسخا عيسفة
 زب لبعه زب هلابد زب لمعا زبيلارغه
 لسب هه .(۱۷۷) غا رسپ (۹) رهه
 زب رلقه هه تساه رخلدلمه هه
 هه رهه رسلسا به لونه (۵۰۱: ۹) دنلميلس
 هه هه رشلمش ا رهقه تليا رهه
 هه رهه هه هه رهه رهه هه لنبه
 رهقه همه رشيلن رضعه هب زبا لهه دتسا
 (۹) رقيه زبا .تسنا لههه همه عه
 وللا تليا علد :دله رف (۲۰۷)
 مقة (درغزيا) تسنا لسكلا هب
 درشخز .(۱۲۱) دن رخلدلمه
 عاه هه هيا لسكلا هه لسب :دله رف
 هه رهقه تليا هه هه تساه رهههه

تلياً» (١٧٣: ٩) رچيليقه «نآيقا اوللحلا
 درجهه رسيلاس رچللمعه «اوللحلا
 نه اوللحلا تلياً بيسفتره نليبا وئا»
 رچيليقه رچللمعه «نآيقا

اتاهة لب نآيقه رچيليقه

لحسوته لاهله رچا: نلسيهنرجه رچلمه
 رچي ربابه مس رچته ليه رچوقفه حيا رچي
 لاملتسا نالقره دلشابل رچوقفه بيه حيا
 رچوقفه لاهله رچله نآيقه حاهمه
 ه حاه تارها رچوقفه لاهله ه تيسن رچتمه
 ده مشره متخلنش (٣) رچسه نالنه نالنه
 تسيه.

هجه ملخه لاهله نه نخص نيا
 ه:

متشالذ رچعه لسب هچ رچيقه ه لاهله ا.
 ه بالته رچي نتخا رچي ناييه ه حاه دلشابل
 ال تاهقه ليه تلمجه لاهله رچيمره رچي
 ه ليجنسا نآ رچيه ه لاهله ه رچللمه
 نيا ه. ده رچيليقه بسح رچيه ليه ده مش
 ليه - نآيقه ه ليه رچمه رچيليقه ه لئسه
 نالقره ال رچمه تلياً دنآ رچيليقه رچيليقه
 - دلشابل رچيمره رچيمره رچي ه حاه تيليه
 لاهله ه نيا ه رچيه دلنقره رچيليقه رچيليقه
 ه لاهله رچيليقه رچيليقه ه نآيقه تلياً
 رچيه ليه حيا ليه رچللمه رچي حيا ه تسيه
 حيا رچيه لاهله دهجه نآيقه رچيليقه

نميش ٣. (... تاهللمه لاهله) رچيليقه نميش
 لاهله ٣. (... رچيليقه رچيليقه لاهله) ه لاهله
 تلياه ٥. (... ه لاجا رچيليقه لاهله) رچيليقه
 نميش ٣. ه (... رچيليقه رچيليقه لاهله)
 نيا نالنه لاهله ه. (... رچيليقه رچيليقه لاهله)
 رچيليقه رچيليقه لاهله ه لاهله
 تسيه ليه لاهله رچيليقه لاهله. لاهله رچيليقه
 رچيليقه نآيقه ه رچيليقه لاهله رچيليقه
 متخا رچيليقه لاهله نيا لاهله ه رچيليقه ه
 رچيليقه لاهله رچيليقه لاهله رچيليقه. تسيه
 ه نليسا لاهله رچيليقه لاهله ه لاهله
 تسيه رچيليقه لاهله رچيليقه لاهله

رچيليقه لاهله رچيليقه لاهله رچيليقه
 رچيليقه نآيقا اوللحلا رچيليقه نآيقا هقه
 لنشآ رچيليقه هقه ليه رچيليقه لاهله رچيليقه
 نيلالهلقة «نآيقا هقه»: نلنله دلشاره
 رچيليقه نلعالننن» (٣٧٥٥: ٩) رچيليقه
 (٣٢٨: ٩) ه لاهله لاهله «نآيقا هقه»
 «نآيقا اوللحلا نيلالهلقة رچيليقه نليبا ه لاهله»
 اوللحلا رچيليقه» (٣٦٦: ٩) رچيليقه
 نية: (٩) لاهله لاهله «اوللحلا تلياً رچيليقه
 رچيليقه» (٣٣٥-٣٣٣) رچيليقه
 رچيليقه «نآيقا اوللحلا» (٥٠٣ - ٥٧٣)
 نيا «نآيقا اوللحلا» (٣٠٥-٣٠٣)
 رچيليقه «نآيقا اوللحلا» (٣٣٥ - ٣٣٣) رچيليقه

لعجله ((Enyclopaedia Judaica))
 به سمتش راجه نيزه لنه نيا زا رچيره
 مفلحه رچيره به. تسه رچيره ولحه
 ده ملسه اي ولحه رچيره ده ملسه
 رچيره و رچيره ولحه رچيره
 لچيره بللقه به رچيره به و تسه
 له ده لچيره نلله به له و تسه
 زا رچيره ولحه زا هسه نيا بلسته
 رچيره و رچيره ولحه نايه زا رچيره
 ده به به.

يزلمه هجه ده تسه رچيره به و لجا
 تسه نيا تارقه ولحه له نايه ولحه
 نايه ولحه هفسله و فله به نايه ده
 لچيره نيا تارقه ده رچيره هسه به
 ده مشرجه تفه.

رچيره رچيره رچيره

به هله لآن له هله لآن هله لآن
 رچيره ده لچيره هله لآن رچيره
 به هلته له رچيره. تسه رچيره رچيره
 ه هله لآن هله لآن هله لآن نايه نيا
 ه هله لآن هله لآن هله لآن هله لآن
 (۸۳ هله لآن) «هله لآن له رچيره هله لآن
 نلسيره:

تسا رچيره له همه تسه لچيره اله
 له ته هسه ده رچيره نينچ له ده ده رچيره
 ده هسه رچيره (هقه) نينچ هسه هسه له

تارقه هله لآن نيس ولحه رچيره
 ولحه (۸۱ رچيره نلسه تفه هله لآن
 هسه رچيره هسه لچيره رچيره تارقه
 تارقه له و رچيره ده او رچيره
 رچيره (Parashiyot) رچيره
 رچيره لآن له ده او هله لآن رچيره
 ده. لچيره رچيره و نلله به له به ده
 رچيره ده به ولحه همه رچيره رچيره
 تسه هله لآن هسه تارقه و تارقه
 به نه نايه به و نايه نيا هله لآن نيا
 نيا تسه تارقه ده او له تارقه. تسه او
 له لچيره نلله و لچيره تارقه ده
 لچيره تارقه ده رچيره تارقه له لآن
 رچيره له لچيره تارقه لچيره
 له لآن تارقه و رچيره تارقه
 رچيره لچيره له لچيره نيا تسه
 به لچيره له لچيره و رچيره تارقه نيا تسه
 رچيره له لچيره تارقه نيا تسه
 له هله لآن ده او نينچ نلله لچيره
 له لچيره و تارقه رچيره رچيره لچيره
 رچيره و ولحه له لچيره ده لچيره
 نيا لچيره به نلله رچيره لچيره
 لچيره به رچيره لچيره قيه

دو کلسا رد لهنیا آ دد موجه دتسا
 و دتیس موجه دتیس حیه دتیس دتیس موهی
 بیتت لب و دتیس رقه به همه نالرشه
 نالآ رد لمر عا و نالیه دنا مته نیا نالی و
 نینانآ» رقلعه رفا نا رضعی دلدن نالی ان
 «امنه آ نینانآ» مقلعه تقیقه ک «امشأ
 هلاآ و تینالقه هلاآ دتسا نالجیب رد ایل و
 نیا و دلدن تهلخه لیل دتسا تیبعه و دتسا
 اهلله نینانآ و امته آ نینانآ نآ: دیل مفرجه
 و هلال ننه آ نه نینانکا و رد لکنانآ و
 مشأ آ مهله لباله رلمد و یخا و عینا
 مه آ و مهیلد ثقه آ و مهیلد ننه
 دیا نیا الفه دیل به (۶۳ هـ ق) «ان مه نعی
 رد ایل و دتیس موهی دتسا لملسه ایل نا و ایل به
 دتسا لیلی نالیا تهلیه و ایل به رخلبه و
 رلگتس دلدن و لجننا و حاله رلمد و
 دتسا رضعه نال نیا و دلدن لملسه
 دتیس و دتیس حیه دتیس موهی لهنه دتسا
 نیا رخلک و کلسا دتیس دتیس نلسلا
 دلدن رجه تیلد.

۲. نآ آره مغه رلامش همه

همه و لخن نآ آره: دتسا دتیس و دتیس
 دیا ان نال لملسه مغه نا لهل رلامش
 [دتیس مفرجه دتیس نال مته دتیس]. دلدن رجه
 و دتیس به لجه دتیس و دتیس دتیس دتیس

نا و لولا ل له دتسا رماله و دتسا دلدن
 ان تارقه رخی رت و نسا و نآ آره تیلآ
 تارقه نیمه و مینا رجه دتیس مفرجه
 (ر) و کلسا به لیل نال و دتیس مفرجه
 ولت له دتسا نیا رخلک دتسا و دتیس
 دتیس مینا رجه دتیس مفرجه ان تارقه
 و مینا رجه عا و رقلعه ان نآ نا رتمسه
 دلدن مفرجه و لرا نا کال مخره لقلنا
 و دتیس مفرجه تارقه نآ به نال مفرجه دتسا
 دلدن مفرجه رخل مسا بلت نالی موهی و دتیس
 رخل لیل آ رماله نیا ل. دلدن مفرجه و دتیس
 ؟! دلدن رلمد نآ به لولا دتیس دتیس دتیس
 تینالقه لخله دتیس نآ آره رت مفرجه نیا بلت
 دتیس نآ آره دلدن و لیل دتیس و تارقه
 به لیل به بلت لملسه مفرجه لیا به دتیس
 ان رجه تارقه دتیس رماله و دتسا (ر)
 رخل به دتیس دتیس نیا و دلدن لملسه
 دتیس دتیس لملسه (ر) به لیل ل دتیس
 دتیس رخله دتیس دتیس (ر) دلدن رجه
 (۲۸۷۳).

نالی رماله تینالقه لهنه نآ آره: دتیس
 نینانآ نآ: دیل مفرجه و دلدن لیلی ان
 و نینانکا و اهلله نینانآ و امته آ
 نآ امشأ نینانآ و رسل مته و رد لکنانآ
 رخله هلا نآ مه لیلنا و مهیلد رخلک هلا
 نآ هلا نیا (۷۱ ر) «شیهش دتیس رخل

تسا هدش فرمبا نازللمسه رداب ردلمحه
 روجلبتقا رشن، ان نآ تسا زلمه هک
 و نیره لند رخرب هک تسییا رخش. هیهلن
 تشعب نالغ، هجهمه رفه نآ تلخهغه
 تسا هه به رسیبته نآ نآ رشیپ رتخه لی
 هک رتخه ناخره ان هیش نیا علمنا
 هک هک و درجه هه، دنلمنا رلته تابلد
 هک ههغه هک هه لجا هک وینا هک تاملعه
 هک نیا هک دوقلمه هک و لکن دناله تلخقا
 هک هک... هک فرمبا هک تلخهغه
 بالته هک هه نیا هک رسلقه رشن. هک
 رفه نآ لهنآ وک و نیره لند نتفخ ل نآ
 هک لجا رشیپ هک و کلمه هک دبه هک هجهمه
 و هه هک هک نالغ هک دنآ ردانجا لی
 هک هک و هک هک هک. هک نلیب هک کلمه
 نآ هک هک تسا ردانهم هک هک اهر تیلله لجا
 هک لجا رشیپ هک و نآ هک رسلسا کلمه لجا
 رتخه رتخه آ بیبته هک انآ دجانجا
 نآ: « هه هک هک دلخه هک «ردنلسوب»
 له اهرنک رفه لتییا رفه اهرنک ما اهرنک
 رشن هک تلمه هک رتته دلنسا نه اهرنک ب لک
 هک (۳ دلنسا) «هک هک اهرنک ما اهرنک نآ هک
 ان نالغ رسمه ل ناله و هک هک هک
 له اهرنک ما هک: « هه هک هک هک
 هک نفلت نه له لجا دلنسا نه اهرنک لجا
 «میلیب دلنسا هک لته هک تمشه نآ

هک نالغ هک نالغ رشن هک رشن هک
 هک تسا ولجنا ردانجا هک و هک لجا
 هک ناله ناله هک و هک رشن هک
 تلمه تلمه هک هک ناله لک و نآ هک
 هک لته لته هک: « هه هک هک تسا هک
 هک ناله هک تلمه رسلسا رتخه هک
 هک نیا هک نیا (۳۰۱ دلنسا) «میلیب
 لک هک هک لته هک ولجنا و هک
 هک هک هک هک هک تلمه هک هک
 هک هک هک هک هک هک نیا هک
 دتسه نلیب هک نلیب هک رشن هک
 هک (۳۳ دلنسا هک ۲۱۲ هک) هک هک
 تسا هدش ولجنا هک نآ (۰۶ هک هک

۷. ولسا نآ رشیپ بده نآ رشن

(ر) بهلی: تسا بلقته رتخه رتخه
 رشن لسا کلمته هک رشن رشن هک
 هک هک هک هک رتخه (رتخه) رتخه
 (رفه) هک هک باء آ لعمه هک هک
 هک ناله ان ولسا نآ لجه بده

ولجنا هک رتخه و رتخه تلمه هک
 هک هک هک هک هک هک نآ هک
 هک هک هک رشن رشن هک هک
 نآ لجه رشن رشن هک رشن هک
 ولسا هک ان نآ نآ رتخه هک هک ولسا
 هک ولسا هک هک لک هک هک هک
 نیه هک هک ولسا هک نالغ

و کلسا رقیقه کله لې د د لید هغه د، ان د هغه
 ان ولخوا غا ژبنا زیا هڼیمن. دلخوا د لې
 نیشیپ ویاړش غا «هلجا» ه ل د، نا اتره
 نأ ثیأ رجا...» د لید هغه د د نایب
 نأ رجة زینة زینبا رة! نلخوا
 أشد تمنة نای رجة رة رة
 هیا زیا (۷۲ ا حقه) «رند نمة
 بعد تعیش د د هلجا و واه غا
 تعیش رعی (د) بیعش و (د) رسه
 ان نأ و نایب ان تشاء هغه (د) هیاهیا
 دلخوا نأ لید زیا ان لید. د د لخوا
 رها هغه هیا د غا تسا لفته د لخوا
 یغ غا دلخوا د لخوا هغه هغه
 تسا رشیپ د هغه د لخوا

۸. ریاة هغه د خسا

خسا هیلخوا د لید ه ل د، هلنسیه
 هیاه ویش لسا د لخوا ه: هلنسیه
 رخلته و ویا ه خسا د خسا هیلخوا
 د لخوا د ریاة ر حقه ت لیا نایب
 ه د لخوا ه لخوا کلسا د لخوا
 دلخوا ه لخوا.

ت لیا نایب د لخوا رخلته د لخوا
 هتسیا ر حش د لخوا ه لخوا
 د لخوا و ر لخوا ر لخوا له
 لید د لخوا د لخوا ر لخوا
 ت لیا د لخوا رخلته د لخوا

زیا دلخوا لې؟ تسینا نأ ه لیس
 د ه نلسا ر لخوا د لخوا
 و ر شسته «چی و مکیه» نلخوا
 تسا ر حله د لخوا ر حه هلنسیه
 د ه هغه ه لخوا (د) و کلسا ه لید
 نلخوا و د لخوا نایب غا ان نأ ه
 هلنسیه د د د لخوا ر لخوا

د هغه نایب د لخوا د لخوا
 لې د لخوا ر لخوا د تسا ه ه ر شیه
 تیه ه ر هغه د ر لخوا د لخوا
 ر لخوا لخوا د لخوا نایب تیه ه
 د د تسا ه لخوا نایب زیا ل د ه
 ه لخوا د لخوا ر لخوا: د لخوا ر لخوا
 ر لخوا نلخوا د لخوا ر لخوا
 نلخوا ه لخوا د لخوا د لخوا
 د لخوا ت لخوا نایب و نایب ر لخوا
 هلنسیه د هغه د ه لخوا تسا
 زیا ه ه و لغه زیا ر حه و ه لخوا
 د و کلسا ه لخوا) «تسا نلخوا ر لخوا
 (۸۳-۷۳ د لخوا د لخوا).

ت لخوا د لخوا ر لخوا د لخوا
 د لخوا لې د لخوا د لخوا د لخوا
 د لخوا د لخوا د لخوا د لخوا
 د لخوا د لخوا د لخوا د لخوا
 د لخوا د لخوا د لخوا د لخوا
 د لخوا د لخوا د لخوا د لخوا

تليآ روللآخيلو ونلتسه هءو هوشا
 هو ءو تسينو روههلس رهآ هو تسآ نآءو
 نلنيمله هلاءيو روي هو ناهو روهو
 زآ روهو لپ روي ره هليس رشوي
 تآءو روهوه نيا هو هءآ تليآو
 ءو نلسحتسو لهنو نينا زآ روي ءو
 تسآ هبتعه روي

رهيءو روهو ءو هوسو لوللآءو روهو روي
 هو تسو رولآ ءواسو روهو نآ لوللآءو
 نالو نيا ليا .تسآءو تسفالفوه هوسو لول
 روييعة هو رويءو نالو هو تسينو روهو
 نيو روهو لوللآءو هو لوللآءو نآءو رولل
 نآءو رويءو ءو نلوه هوشو رويءو
 هلسف ره لوه لوللآءو نالوه هو روهو
 روييعة روهو رويءو روللآءو هوليقة
 ل نآ تسه لوللآءو رويءو روهو
 رولل هو تسينو رويءو ليا ؟تسآءو
 رويءو روللآءو هو روللآءو هو نلوه
 لوللآءو رويءو روهو روللآءو رويءو
 .لوه روللآءو روللآءو تالوه

نآءو روللآءو

هلاءيو هو هالقه زآ رشويءو روللآءو
 «روللآءو رويءو روللآءو هوليءو» نالوه هو روللآءو
 هو روللآءو هوليءو روللآءو هو روللآءو
 رويءو نالوه هو نآءو هو تسآ روللآءو نيا
 روللآءو لوللآءو روللآءو روللآءو
 ل نآ «لوه نلآ روللآءو» هيا ره ءو تسفءو
 نآ «لوه نلآ روللآءو» تليآ هو روللآءو لوللآءو
 روهو .ليس روللآءو روللآءو هو لوه روللآءو
 روللآءو روللآءو روللآءو روللآءو روللآءو
 روللآءو روللآءو روللآءو روللآءو روللآءو
 .تسآ «هوليءو روللآءو» هوسو

لي روللآءو زآ روللآءو روللآءو لوللآءو
 هوليءو روللآءو هو روللآءو روللآءو

مبانی

۱. حقہ درجہ دلمصہ نیسہ درجہ لیا. ۱.
ریزلبه به درجه آراء) نآرة ره و پ
نلتسبه ده (ولاحکات لیا درجہ
ش. ۸۳۲۱. دهة دبالت
۲. نلیه لب ریلتشآ دنیسه درقیفہ ۲.
ه هعالله نلزللس ۲۷ دج دج ریب
دهة (تمس) ره کلسا و هله نیه دت
ش. ۶۷۳۱.
۳. نلسه با د، لوبن بلمصه درشاز. ۳.
دلمصه رقیفحتہ دن آقا و هله رف
دهف عمال، هیهال با لسفقال با
ر۱۳۶۱. دت و بی
۴. نبللمصه نیدلا د، درشاز. ۴.
دئیرعا هبتلما تارمشنه دهلابلد
۱۳۶۱. دت و بی
۵. رف نلقا د، نیدلا رالچ درلمیس ۵.
دئیرلقتاا هبتلما دن آقا و هله
۳۷۶۱. دت و بی
۶. ومجه دن سجا ن، لشف درسبله ۶.
دهف عمال، دن آقا بیسفتہ رف نلیبا
ر۳۰۳۱. دت و بی

۷. دنیسه دلمصه نیسہ درجہ لبلبله ۷.
هعلج دن آقا بیسفتہ رف نایما
لترجہ دهة دنیسده
۸. دههسه ن بلمصه درشاید ۸.
نیسہ رقیفحتہ ده (رشاید بیسفتہ) بیسفتہ
هبتلکه درتلمصه راللس هشله
نایه دهیه کلسا هیمله
۹. هسسده هب هتسبا دت لنی هه لیلکف ۹.
راللس لشف اوله نلعه
د. ۳۱۳۱ (۳۸۶۱) هه دزلی
۱۰. ۸۱. رت دن لمتآ تفه هه لیلکف ۱۰.
ن بلمسه درجہ بلشین دریشة ۱۱.
رقیقحتہ دهللسه ریحسه درلجه
دلیرا، درقہ بالبد هائف دلمصه
دت و بی درجعاا ثابتا
۱۱. ولرکا وهلجا) درجہ بیسفتہ ۱۱.
درجہ دلمصا ن بلمصه (ن آقا
درجعاا ثابتا دلیرا، دت و بی
ر۳۱۳۱.

هیسفت دسک درخ ایش و لحه ۷۱.
دن اهوته دهیه کلسکا بستحال اء ده نمنا
ش ۳۷۶۱

هلفن ن لیه ا دا ت یوا، دویمه ۸۱.
دوه ایه میصا البه همجه دن لوج
دوه کلسا رهنه یه شنه یته
ش ۶۳۶۱

دب مقعی نب بسمه در نیلا ۳۱.
دن اهوته دهیه کلسکا بستحال اء درخ لئا
ش ۵۳۶۱

داینگال لیب دقه لبلمحه در سلجه ۳۱.
ش ۰۶۶۱ دهیه کلسکا بستحال اء
نسه درخ تلمحه دیسه در سیده ۵۱.
دن یسحال رجه اء دن آقال رده
ش ۶۱۳۱ دن اهوته

نبا دیم حال بده در چانتعه ۳۱.
دغه لبلا رچو ش دلدل حال بیا
دقه در شجه هلاتیا هزلخ بلخ
ش ۳۰۳۱

